

Відділ освіти виконкому Довгинцівської районної в місті ради

Схвалено:
педагогічною радою
КЗДО КТ № 236 КМР
(протокол № 2 від 15.11.2023 р.)

Затверджено:
наказом директора
КЗДО КТ № 236 КМР
від 15.11.2023 р. № 182

Освітня програма

**Комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок)
комбінованого типу № 236 Криворізької міської ради**

м. Кривий Ріг

Частина I

Аналіз ситуації в дошкільній освіті

Діяльність закладів дошкільної освіти України відбувається в умовах воєнного стану. Основними нормативними документами, які визначають особливості організації освітнього процесу, життєдіяльності здобувачів дошкільної освіти є:

- Закон України «Про освіту»
- Закон України «Про дошкільну освіту»
- Закон України «Про охорону дитинства»
- Положення про ЗДО
- Санітарний регламент ДНЗ

Правила безпеки – найбільш актуальне питання в період воєнного стану. Освітній простір ЗДО організовується з дотриманням безпеки всіх учасників освітнього процесу. При моделюванні безпечного освітнього простору продумується його структура, мобільність, доступність, безбар'єрність, змістовність.

Обов'язковим аспектом є врахування вимог Базового компонента дошкільної освіти щодо достатнього рівня знань і умінь дитини для безпечного перебування в навколишньому середовищі, елементарних норм поведінки у надзвичайних ситуаціях.

Базовий компонент дошкільної освіти як державний стандарт є актуальним у будь-який час. Він утверджує політику держави в галузі дошкільної освіти. Заклади дошкільної освіти мають відповідати його вимогам і під час дії воєнного стану. Зокрема під час організації освітнього процесу з дітьми будь-якої вікової групи ЗДО мають використовуватися:

- ідеї гуманістичної педагогіки, спрямовані на гуманне ставлення до дитини;
- теорію природовідповідності, за якою в дитини треба розвивати задатки та здібності, зберігаючи її природу;
- ідеї патріотичного та громадянського виховання;
- ідеї солідарної відповідальності держави, громади, родини, фахівців педагогічної освіти й інших професій, причетних до піклування, догляду та розвитку дітей раннього й дошкільного віку.

В умовах **воєнного стану** ЗДО повинні спрямовувати свою діяльність на розв'язання першочергових завдань, зокрема:

- налагоджувати ефективну комунікацію з батьками;
- відновлювати освітній процес для всіх дітей;
- зараховувати до закладу дітей з числа внутрішньо переміщених осіб за місцем тимчасового проживання;
- створювати у закладі безпечні умови для всіх учасників освітнього процесу
- створювати умови для підвищення фахового рівня педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу за дистанційною та змішаною формами;

- надавати педагогічну підтримку дітям з особливими освітніми потребами та їх батькам;
- здійснювати інформаційну підтримку та психологічний супровід учасників освітнього процесу;
- співпрацювати з інклюзивними ресурсними центрами.

Опорою в роботі, щодо організації освітнього процесу мають бути **осмисленість, самостійність, відповідальність, гнучкість**. Концепція освітнього процесу змінюється гнучким реагуванням на «живу» ситуацію з урахуванням реальних потреб та інтересів дітей. Педагогічний колектив має діяти усвідомлюючи всі ризики конкретних умов, у яких доводиться працювати, свідомо оцінюючи свій потенціал і ресурси, щоб зберегти себе, дітей та реалізувати освітні завдання визначені в держстандарті.

Пріоритетні напрями освітньої роботи в нинішніх умовах:

- **формування навичок захисту життя** свого та близьких: без ігнорування, залякування і драматизації, дітей треба навчити жити і діяти в нинішніх умовах;
- **пробудження милосердя**, адже навколо багато людей, які потребують реальної допомоги, уваги, турботи;
- **патріотичне виховання**;
- **формування ціннісних пріоритетів** передусім загальнолюдських цінностей;
- організація і підтримка безпечного освітнього простору;
- організація освітнього простору у різних форматах і подолання освітніх втрат;
- організація та надання психологічної допомоги учасникам освітнього процесу.

Нормативними документами рекомендовано посилити розвивальну і виховні складові освітнього процесу, надавати пріоритет **соціалізації, моральному, патріотичному вихованню, формуванню навичок безпечної поведінки в умовах воєнного стану**. Важливим моментом освітнього процесу є насичення його **практико-орієнтованими ситуаціями, наближеними до реального життя**. Діапазон дидактичних методів і прийомів варто розширити розвивальними іграми і вправами, логічними задачами, проблемними питаннями, ігровими технологіями.

В умовах війни педагогічні працівники надають освітні, інформаційні, консультаційні послуги сім'ям вихованців. Для того щоб забезпечити ефективність комунікації з батьками, вихователями й усіма задіяними в освітньому процесі, обираються оптимальні канали комунікації для кожного конкретного завдання. Вони дають змогу встановити швидкий обмін інформацією, мобільність зворотного зв'язку. Сервіси й інструменти комунікації в онлайн-режимі схвалюються рішенням педагогічної ради.

Отже, освітній процес повинен сприяти тому, щоб дитини отримувала достатній віку **обсяг інформації та практично засвоювала важливі уміння й навички**, отримувала життєвий соціальний досвід **спілкування**.

Частина II

Зміст освітнього процесу закладу дошкільної освіти, спрямованість на реалізацію освітньої політики, держави, регіону, соціуму.

Відповідно до тенденцій розвитку дошкільної освіти **метою діяльності закладу дошкільної освіти** визначено: створення сприятливих умов для формування особистої зрілості дитини, її базових якостей, необхідних для самостійної і конструктивної поведінки в різних соціальних і життєвих ситуаціях.

На реалізацію вищевказаної мети спрямовано завдання, а саме:

- облаштувати сучасне розвивальне предметно-ігрове середовище для формування компетентностей вихованців;
- формувати ціннісне ставлення до українського народу, Батьківщини, держави, нації;
- допомогти дитині усвідомити своє місце у соціальному світі як активного учасника та набути соціального досвіду;
- сформувати особистісну культуру вихованців через відкриття їм світу культури, залучення до мистецтва та його творчого освоєння;
- сприяти гармонійному особистісному розвитку вихованців у безпечному спеціально облаштованому розвивальному просторі.

Мета діяльності закладу, основні завдання діяльності визначено з урахуванням вимог Базового компонента дошкільної освіти, Закону України про дошкільну освіту, типу закладу (комунальний заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу №236 Криворізької міської ради).

Заклад дошкільної освіти працює за 10,5 годинним режимом (1 група) та 9 годинним режимом 9 груп.

Мережа груп:

- 1 група раннього віку (від 1 до 3 років);
- 9 груп дошкільного віку (від 3-х до 6-ти років) -
- з них 3 різновікових групи загального розвитку;
- 3 групи для дітей з вадами мовлення;
- 3 групи для дітей із затримкою психічного розвитку.

На виконання Конституції України, законів України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та «Про освіту» зокрема в частині застосування державної мови в освітньому процесі **мовою освітнього процесу є державна мова**. Державна мова використовується під час проведення навчальних занять та інших форм організації освітнього процесу, спілкування між учасниками освітнього процесу, ведення ділової документації.

В закладі дошкільної освіти основною комплексною програмою для використання в групах загального розвитку визначено програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» за загальною редакцією О.В. Низьковської. Корекційні групи для дітей із ЗПР організовують освітній процес відповідно до змісту Програми розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку «Віконечко» від 3 до 7 років за загальною редакцією Т.В. Сак. В роботі з дітьми корекційних груп, з розладами

аутичного спектра використовується комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт» за загальною редакцією Т.В. Ситник.

В освітньому процесі впроваджуються елементи парціальних програм, авторських програм, а саме:

- «Дитина в світі дорожнього руху», програма з формування основ безпечної поведінки дітей дошкільного віку під час дорожнього руху, автори О.А. Тимовський, І.А. Ряпik.
- Парціальна програма з патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку «Моя країна – Україна», автор Н.Гавриш, О.Косенчук, Т.Піроженко.
- «Україна – моя Батьківщина», програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку, автор О.Каплуновська.
- «Про себе треба знати, про себе треба дбати», програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку, автор Л.Лохвицька.
- Парціальна програма з розвитку соціальних навичок, ефективної взаємодії дітей від 4 до 6, 7 років «Вчимося жити разом», автори Т.О. Піроженко, О.Ю. Хартман.
- Програма розвитку дітей від 2 до 6 років і методичні рекомендації «Безмежний світ гри з LEGO», автори О.Ю. Рома, О.П. Борук, В.Ю. Близнюк.
- Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко», автор Т.В. Сак.
- Навчально-методичний посібник «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення», автор Л.І. Трофименко.
- Програма «Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення», автори І.Кравцова, Л.Стахова.

З метою реалізації змісту програм освітній процес планується за перспективним (на місяць) та календарним (щоденним) плануванням. Робота з дітьми упродовж дня планується за режимними моментами з реалізацією освітніх напрямів. В закладі дошкільної освіти переважає заняттєва модель освітнього процесу з елементами середовищної та проєктної.

Навчальний рік триває з 1 вересня по 31 травня, а оздоровчий період з 1 червня по 31 серпня. Термін канікул у січні місяці – 2 тижні.

Дитяча життєдіяльність передбачає педагогічно виважене поєднання організованого та самостійного, вільного типів діяльності дошкільників. Організований тип діяльності включає ті форми освітньої роботи, які організовуються і проводяться під безпосереднім керівництвом вихователя. Організована навчально-пізнавальна діяльність передбачає **такі форми організації** як заняття, спостереження, екскурсії у природу і соціум, бесіди, дидактичні ігри, пошуково-дослідницьку діяльність, відео-заняття, онлайн-заняття тощо.

Форми організованої ігрової, трудової, художньої діяльності, комунікативно-мовленнєвої, рухової визначено в Інструктивно-

методичних рекомендаціях «Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному закладі» (Лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України від 26.07.2010 р. № 1.4/ 18-3082.

Види, кількість і тривалість занять визначено відповідно до Гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності (затвердженого МОН України від 20.04.2015 р. № 446, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України від 13.05.2015 р. за № 520/26965).

У різновікових групах тривалість навчальних занять визначається диференційовано, орієнтуючись на вік кожної дитини.

Під час визначення граничного допустимого навчального навантаження на дітей враховано види та кількість фронтальних занять вчителів-логопедів, вчителів - дефектологів.

Тижневий розподіл занять та інших видів діяльності упродовж дня усіх вікових груп та розподіл занять вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів додаються у практичній частині освітньої програми враховується режим роботи групи (очний, змішаний).

У систему взаємодії з батьками дітей з особливими освітніми потребами у дистанційному, змішаному форматі, внесено корективи у перспективне та календарне планування (тематично-інтегрований підхід), складено графік індивідуальних корекційно- розвиткових занять та графік занять (інших форм роботи) в синхронному, асинхронному режимах на період змішаного формату навчання. При цьому ефективно поєднуються заняття, інші форми навчально-пізнавальної діяльності усіх спеціалістів.

Пріоритетним напрямком діяльності закладу дошкільної освіти визначено «**Формування екологічної культури дошкільників**». Відповідно до цього напрямку роботи облаштовано екологічний міні-музей. Основні експозиції середовища екологічного міні-музею: «Світ комах», «Дарунки моря», «Загадковий світ космосу», «Квіткова аптека», «Бережімо природу», «По гриби», «Географічна подорож», «Мандруємо стежками рідного міста», «Екологічна культура харчування», «Мінерали – скарб землі».

Систему роботи закладу дошкільної освіти з використанням екологічного міні-музею узагальнено в посібнику «Музейна педагогіка як ефективний засіб формування екологічної культури дошкільника».

Авторська система виховання почуття патріотизму у дошкільників шляхом ознайомлення з природою рідного краю узагальнено в посібнику «Мандруємо стежками рідного краю». Педагоги закладу дошкільної освіти використовують запропоновану систему різних видів діяльності у роботі з дошкільниками.

З метою підвищення результативності освітнього процесу, забезпечення його відповідності сучасним вимогам, педагоги **впроваджують педагогічні інновації**, а саме ефективні методи, прийоми, форми роботи, рекомендовані науковцями, колегами або власні педагогічні нароби. В освітньому процесі використовуються коректурні таблиці, проектна діяльність, сучасні розвивальні ігри, лепбуки, «ранкові зустрічі», метод «Лялька як персона», музейна педагогіка, Lego- технології, сучасні ігрові технології тощо. Корекційні педагоги та вихователі корекційних груп використовують у

роботі з дітьми нейропсихологічні ігри та вправи, сінквейн, сучасні ігрові матеріали, метод орігамі-мозаїки, авторські вправи. Колектив корекційної групи №7 впроваджує елементи М. Монтесорі з метою соціалізації дошкільників. (Модель інноваційної діяльності, схеми та картки педагогічних інновацій додаються в практичній частині освітньої програми).

Активно в освітній процес чергових груп впроваджується гейміфікована технологія «Іскорки суперсил». Матеріали розроблені експертами Дитячого фонду ООН (ЮНІС'ЕФ) в Україні за підтримки Міністерства освіти і науки. Вони допомагають вихователям розвивати дошкільнят з урахуванням того, що діти зростають в умовах війни.

В закладі дошкільної освіти **функціонують шість корекційних груп**: три групи для дітей з вадами мовлення і три групи для дітей із затримкою психічного розвитку. Для діяльності корекційних груп створено всі необхідні умови. Корекційні групи облаштовано з дотриманням принципів розвивального середовища та з урахуванням корекційно – розвиткового напрямку. Вчителі-логопеди, вчителі-дефектологи працюють у відокремлених кабінетах, які облаштовано з урахуванням вимог нормативних документів та з дотриманням педагогічних, естетичних підходів. З метою підвищення якості корекційно розвиткової роботи корекційні педагоги успішно використовують педагогічні інновації та досвід колег. В закладі дошкільної освіти психолого-педагогічний супровід дітей з особливими потребами в разі необхідності (запити педагогів, батьків) здійснюється через діяльність **психолого–медико-педагогічного консилиуму (ПМПк)**. Консилиум діє на підставі наказу директора, де визначено його склад, спрямованість та особливості діяльності.

Освітній процес планується за **перспективним планом** (на місяць), в якому визначається тематика занять та інших видів навчально-пізнавальної діяльності та **календарним (щоденним)** плануванням. Робота з дітьми упродовж дня планується за режимними моментами з реалізацією освітніх ліній. Педагоги після 5-ти років педагогічної діяльності в календарному плані фіксують план занять, а не план- конспект. За бажанням педагога та з урахуванням професійної компетентності може бути розглянуто питання щодо оформлення перспективного та календарного планів у друкованому вигляді (протокол педагогічної ради, методичної наради). Корекційні педагоги планують свою діяльність та фіксують її у річному плані, плані фронтальних (підгрупових занять), планах індивідуальної роботи, місячному плані. Плани погоджуються з вихователем-методистом та затверджуються директором.

Освітнє середовище закладу дошкільної освіти

В закладі дошкільної освіти в наявності музична зала, фізкультурна зала, облаштовані відповідно до вимог безпеки життєдіяльності, педагогічних та естетичних вимог. В наявності картинна галерея, екологічний міні-музей.

Середовище вікових груп облаштовано з дотриманням принципів організації розвивального середовища (безпечність, урахування закономірностей розвитку дітей, раціональність, динамічність, активність,

комфортність кожної дитини, позитивно-емоційне навантаження). Відповідно до психолого-педагогічних вимог в усіх вікових групах створені спеціальні осередки: природознавчий, ігрової діяльності, розвивальний, образотворчої діяльності, художнього слова, трудової діяльності, відпочинку та усамітнення, музичної та театралізованої діяльності, логопедичний (у групах з вадами мовлення). Облаштування, оформлення доповнюється відповідно до вимог сьогодення.

Укриття як компонент безпечного освітнього простору

Як компонент безпечного освітнього простору у закладі дошкільної освіти визначено обладнане тимчасове укриття. У ньому створено належні, безпечні умови для комфортного перебування учасників освітнього процесу (дітей та працівників закладу). Укриття максимально наближене до концепції оформлення групової кімнати та надає можливість проведення звичних форм активностей дитини, а саме:

- фізкультурно-оздоровчої роботи;
- зображувальної діяльності;
- ігрової діяльності;
- художньо-мовленнєвої діяльності тощо.

При організації освітнього процесу в очній формі педагоги дотримуються безумовного переривання освітнього процесу у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення. Учасники освітнього процесу організовано слідуєть до тимчасового укриття і перебувають у ньому до припинення тривоги. Після завершення тривоги – повертаються до приміщення закладу освіти, організувавши освітній процес із урахуванням необхідного корегування.

Окремі питання організації безпечного освітнього простору, на виконання нормативних документів, визначено в Протоколі безпеки комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу №236 Криворізької міської ради під час роботи чергових груп в умовах воєнного стану. В ньому відображено порядок дій під час сигналу «Повітряна тривога» в різних ситуаціях освітнього процесу.

III. Система забезпечення якості освіти

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти та визначення у ньому механізмів реалізації системи забезпечення якості освіти в очному та дистанційному форматах в ЗДО, проводиться внутрішній моніторинг, контроль з різних аспектів діяльності закладу.

Результати моніторингу узагальнюються в довідці, де визначено досягнення, проблеми та надано рекомендації на їх подолання.

За результатами, наказом приймаються управлінські рішення з визначенням конкретних заходів, спрямованих на підвищення якості освіти та відповідальними за їх виконання. Результати моніторингу розглядаються на педагогічній раді закладу, на засіданні психолого-медико-педагогічного консилиуму, методичній нараді при директорові тощо.

**IV. Інформація про педагогів.
Інформація про педагогічних працівників КЗДО КТ № 236 КМР**

Якісний склад педагогічних працівників

№	Назва посад	Всього працівників	Освітньо-кваліфікаційний рівень									Отримують освіту **		
			Повна вища педагогічна або інша фахова за напрямком роботи	Базова вища педагогічна або інша фахова за напрямком роботи	Неповна вища педагогічна або інша фахова за напрямком	Повна вища	Базова вища непедагогічна	Неповна вища непедагогічна	Професійно-технічна	Повна загальна середня	Базова загальна середня	Повну вищу	Базову вищу	Неповну вищу
1	2	3*	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Директор	1	1											
2	Заступник директора дошкільного підрозділу (відділення)	-	-											
3	Вихователь- методист	1	1											
4	Вихователь	13	9	1	3									
5	Музичний керівник	1			1									
6	Інструктор з фізвиховання	1	1											
7	Інструктор з плавання													
8	Практичний психолог	1	1											
9	Вчитель-логопед	5	5											
10	Вчитель-дефектолог	3	3											
11	Соціальний педагог	-	-											
12	Керівник гуртка	-	-											
13	Асистент вихователя	-	-											
	Всього	26	21	1	4									

Кількісний склад педагогічних працівників за рівнем кваліфікації

№	Назва посад	Всього працівників*	Рівень кваліфікації					Не мають кваліфікаційної категорії	Мають педагогічне звання**
			Спеціаліст вищої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст	Спеціаліст		
1	Директор	1					1	1	
2	Заступник директора дошкільного підрозділу (відділення)	-	-						
3	Вихователь- методист	1	1					1	
4	Вихователь	13	3	3	1	4	2	1	
5	Музичний керівник	1					1		
6	Інструктор з фізвиховання	1					1		
7	Інструктор з плавання								
8	Практичний психолог	1	1						
9	Вчитель-логопед	5	2	1	2			1	
10	Вчитель-дефектолог	3	1	1	1				
11	Соціальний педагог	-							
12	Керівник гуртка	-							
13	Асистент вихователя	-							
	Всього	26	8	5	4	4	5	4	

